

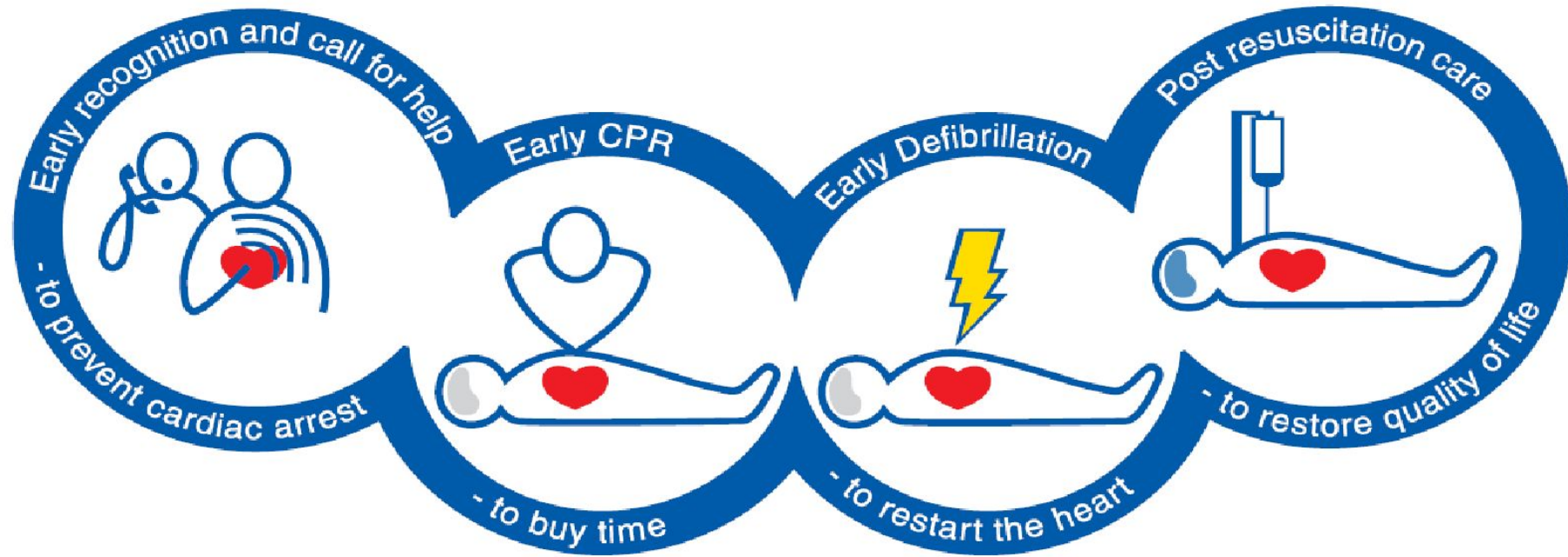
Причини та профілактика зупинки кровообігу

Навчальні цілі

- Важливість раннього розпізнання тяжких пацієнтів
- Причини зупинки кровообігу у дорослих
- Розпізнавання та лікування пацієнтів з ризиком зупинки кровообігу із використанням схеми ABCDE

Ланцюг виживання

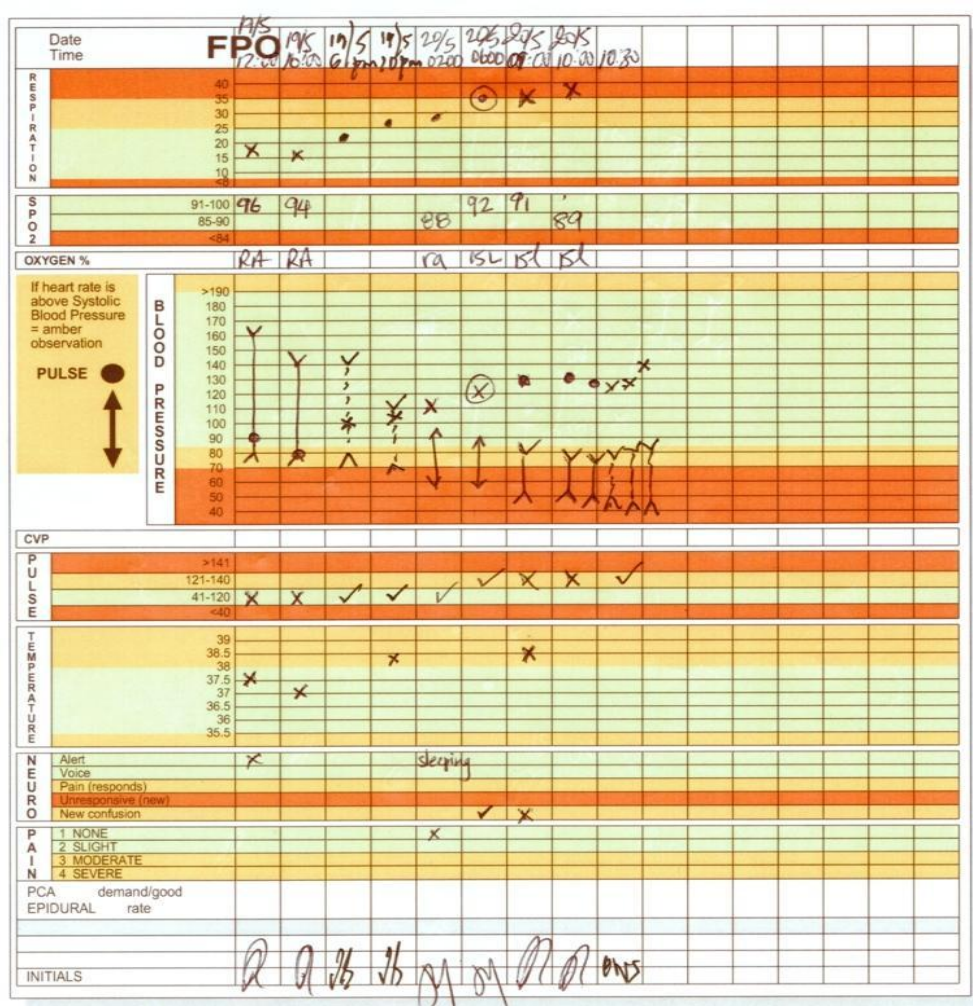

Вчасне розпізнавання пацієнта у важкому стані може запобігти:

- Зупинці кровообігу/смерті
- Перенесенню пацієнта до ВІТ
- Розпочинанню реанімації при відсутності показів

Раннє розпізнавання хворих із загрозою зупинки кровообігу

- Більшість зупинок передбачувані
- Погіршення стану перед зупинкою кровообігу в 50 – 80%
- Зазвичай передують гіпоксія та гіпотензія
- Спізнення з переведенням до відділення з інтенсивним наглядом

Шкали вчасного попередження

(warning scoring (EWS) system)

Бали	3	2	1	0	1	2	3
Пультс (за 1 хв)		≤40	41-50	51-90	91-110	110-130	≥130
Частота дихання (за 1 хв)	≤8		9-11	12-20		21-24	≥25
Температура °C	≤35		35,1-36	36,1-38	38,1-39	≥39	
Систолічний АТ (мм.рт.ст)	≤90	91-100	101-110	110-149	≥150		
Сатурація кисню	≤91	92-93	94-95	≥96			
Киснева підтримка				повітря			Будь-яка оксигенація
AVPU				В свідомості А			Голос (А) Біль (Р) Не відповідає (U)

Шкала вчасного попередження

EWS	Мінімальна частота оглядів	Ескалація	
		Дії спостерігача	Дії лікаря
3-5	4 години	Інформування чергової медсестри	
6	4 години	Інформування лікаря	Огляд протягом 1 години
7-8	1 година	Інформування лікаря. Розглянути можливість постійного моніторингу	Огляд протягом 30 хв та обговорення із старшим лікарем
≥9	30 хвилин	Інформування лікаря. Розпочати постійне моніторингу	Огляд протягом 15 хв та обговорення із старшим лікарем і бригадою ВРІТ

Приклад Протоколу ескалації на основі шкали раннього попередження (EWCS)

Обстеження хворого із загрозою зупинки кровообігу за системою ABCDE

A irway	Дихальні шляхи
B reathing	Дихання
C irculation	Кровообіг
D isability	Неврологічний статус
E xposure	Експозиція

Система ABCDE

Базові принципи:

- Повна початкова оцінка
- Лікування загрозливих для життя проблем
- Повторна оцінка
- Оцінка ефективності лікування/втручань
- Ранній виклик допомоги

Початкова оцінка

- Особиста безпека
- Реакція пацієнта
- Перше враження
  - Рухи
  - Пульс
  - Дихальні рухи
  - Температура

ABCDE: Дихальні шляхи

Причини обструкції дихальних шляхів:

- Депресія ЦНС
- Кров
- Блювотні маси
- Стороннє тіло
- Травма
- Інфекція
- Запалення
- Ларингоспазм
- Бронхоспазм

Система ABCDE: Дихальні шляхи

Розпізнавання обструкції дихальних шляхів:

- Скарги
- Утруднене часте дихання, симптоми вдавнення
- Задишка
- Шумне дихання
Стридор, свисти, клокотіння
- Симптом гойдалки, участь додаткових м'язів

Система ABCDE: Дихальні шляхи

Лікування обструкції дихальних шляхів:

- Відкрити дихальні шляхи
Відгинання голови, піднімання щелепи, висунення щелепи
- Прості пристрої
- Спеціалізовані техніки
напр. ларингеальна маска, ендотрахеальна трубка
- Кисень
- Раннє застосування капнографії

Система ABCDE: Дихання

Причини дихальних розладів:

▣ Пригнічення стимуляції дихання

- ▣ Депресія ЦНС

▣ Зниження дихальних зусиль

- ▣ М'язова слабкість
- ▣ Пошкодження нервів
- ▣ Рестриктивні зміни грудної клітки
- ▣ Біль при переломах ребер

▣ Ураження легенів

- ▣ Пневмоторакс
- ▣ Гемоторакс
- ▣ Інфекція
- ▣ Загострення ХОЗЛ
- ▣ Астма
- ▣ Легенева емболія
- ▣ ARDS

Система ABCDE: Дихання

Розпізнавання порушень дихання:

□ Спостерігай

- Ознаки респіраторного дистрес-синдрому, додаткові м'язи, ціаноз, частота дихання, деформації грудної клітки, рівень свідомості

□ Слухай

- Шумне дихання, дихальні шуми

□ Відчувай

- Розширення грудної клітки, перкусія, положення трахеї

Система ABCDE: Дихання

Лікування розладів дихання:

- Забезпечення прохідності дихальних шляхів
- Кисень
- Лікування причини
  - напр. дренування при пневмотораксі
- Респіраторна підтримка при недостатності дихання
  - напр. вентиляція за допомогою мішка і маски
- Забезпечення постійного моніторингу (SpO₂, частоти дихання)

Система ABCDE: Кровообіг

Причини розладів кровообігу:

▣ Первинні

- ▣ Гострі коронарні синдроми
- ▣ Аритмії
- ▣ Гіпертензивна хвороба серця
- ▣ Клапанні вади
- ▣ Спадкові хвороби серця
- ▣ Ліки
- ▣ порушення електролітного /
кисотно-лужного балансу

▣ Вторинні

- ▣ Асфіксія
- ▣ Гіпоксемія
- ▣ Крововтрата
- ▣ Гіпотермія
- ▣ Септичний шок
- ▣ Ліки
- ▣ порушення електролітного /
кисотно-лужного балансу

Система ABCDE: Кровообіг

Розпізнавання розладів кровообігу:

- Вигляд пацієнта
- Пульс – тахікардія, брадикардія
- Периферична перфузія – час наповнення капілярів
- Артеріальний тиск
- Центральна перфузія
  - Біль у грудях, стан свідомості, діурез
- Кровотеча, втрата рідини
- Запис ЕКГ

Система ABCDE: Кровообіг

Лікування розладів кровообігу:

- Дихальні шляхи, дихання
- Кисень
- ВВ/ВК доступ, забір аналізів
- Налагодження моніторингу ЕКГ
- Лікування причини
- Введення інф. розчинів
- Гемодинамічний моніторинг
- Інотропи/вазопресори
- (МОНА) аспірин/нітрати/кисень (за потреби) та морфін при гострому коронарному синдромі

Система ABCDE: Неврологічний статус

Оцінка

- AVPU або GCS
- Зіниці
- Асиметрія сили м'язів

Лікування

- ABC
- Лікування основної причини
- Глюкоза крові
  - Якщо $< 4 \text{ ммоль/л}^{-1}$ введи глюкозу
- Розглянь доцільність бокового положення
- Перевір лист призначень

Система ABCDE: Експозиція

- Зніми одяг для можливості повного огляду
  - напр. ушкодження, кровотеча, висипка
- Не допускай втрати тепла
- Оберегай гідність пацієнта

Підсумок

- Раннє розпізнання пацієнта у критичному стані може попередити зупинку кровообігу
- У більшості пацієнтів виявляються тривожні симптоми перед зупинкою кровообігу
- Порушення прохідності дихальних шляхів, дихання та кровообігу можуть спричинити зупинку кровообігу
- Схема ABCDE для розпізнання та лікування пацієнтів із ризиком зупинки кровообігу